

Amateur

Enige jaren geleden schreef ik een boek voor alle leeftijden over de geschiedenis van de westerse beeldende kunst. Nou, het paste niet in het serieuze, verheven kader waarin dat soort boeken moet vallen, vond een nuffige kunst-historicus. En toen ik voor *Stil leven* een literaire prijs kreeg, stond in het juryrapport: 'We leren Van Lieshout kennen, niet als kunsthistoricus, maar als amateur in de letterlijke zin van het woord.' – Het is wel duidelijk: ik ben geen kunst-historicus en dat zullen we weten ook. Ik ben inderdaad niet naar de universiteit gegaan, maar naar de kunstacademie, en weet mede daardoor vanuit de praktijk dat kunstenaars soms keuzes maken waar wetenschappers geen flauw benul van hebben. Maar goed, ik ben dus een amateur, en nog kinderboekenschrijver ook – dat is natuurlijk wel het toppunt van amateurisme! Daar kan ik wel eens nukkig over zijn, maar gelukkig nemen ze me ook wel eens serieuzer: 'Wij willen graag dat u ons helpt bij deze tentoonstelling, zodat die extra leuk is voor kinderen.'

'Dan moet u om te beginnen deze pin in de vloer niet zo open en bloot in de weg laten staan, want hollende kinderen zien dat ding niet en struikelen erover.'

'O, maar het is niet de bedoeling dat de kinderen door de zalen hollen.'

'Dat is jammer, want museumzalen zijn nu juist zo heerlijk om zachtjes door te hollen. Enfin, het leuke van dit kunstwerk is dat je met je vingers kunt voelen dat elke kleur een eigen structuur heeft.'

'O, maar het is niet de bedoeling dat kinderen er met hun vingers aan zitten.'

'Ja maar u wilt toch een kindvriendelijke tentoonstelling?'

'Jawel, maar ze moeten natuurlijk wel respect hebben voor de kunst. Dat is in alle musea zo, hoor.'

Ik zie het overal in de wereld in musea: groepjes zwijgende kinderen moeten in een zaal op de grond zitten luisteren naar wat er verteld wordt. Och, laat ze toch door een zaal huppelen en hun favoriete schilderij kiezen. Geef als opdracht mee dat ze moeten kunnen uitleggen waarom ze het ene schilderij wel mooi vinden en het andere achteloos voorbijlopen. Als kinderen op die manier eenmaal deelgenoot zijn gemaakt van kunst, willen ze er alles over horen en is er altijd ruimte voor de begeleider om iets nuttigs te vertellen, bijvoorbeeld over een gepasseerd schilderij.

Ik besef het terdege: die ondeftige aanpak is nu juist het voordeel van de amateur.

Wetenschappers zijn met handen en voeten gebonden aan hun wetenschap. Kinderen en ik, wij kunnen lekker de baas spelen over kunst. Zoals laatst; ik was met een paar kinderen in een museum en we kwamen bij een merkwaardig schilderij van een spierwitte madonna met rode en blauwe engeltjes. Ik zei: 'Die mevrouw is misschien zo wit om haar vroomheid uit te beelden, maar ik weet niet waarom die engeltjes rood en blauw zijn.'

'Nou,' zei een jongen van tien, 'die rode zijn misschien verbrand.'

'Ja, dat zou heel goed kunnen,' zei ik. 'Maar die blauwe dan?'

'Die zijn verdronken.'

Perfect! Klaar! Volgende schilderij!

Ted van Lieshout is schrijver.

Ted van Lieshout (1998) *Stil leven*. Nijmegen: SUN 1998.